

La Constitució catalana i el caos (i III)

written by Alfredo Bienzobas | 17 de novembre de 2020

Hi ha una articulació entre els textos constitucionals i el desenvolupament de les forces productives. La llibertat individual, el dret de propietat, el lliure canvi i la indústria manufactureres pròpies de la burgesia que van comportar la fi de l'absolutisme. Els països socialistes van posar fer valdre la propietat col·lectiva dels béns de producció i la terra, van donar preponderància al paper de l'Estat, la planificació econòmica, el control de la distribució i l'intercanvi, els drets socioeconòmics dels ciutadans, etc.

Les constitucions més recents contempen, al costat dels drets dels treballadors, els drets de les nacions indígenes, la multiculturalitat i, aprofundeixen, en els drets de gènere. En la constitució boliviana es fa referència, a més, a aspectes vinculats a la sobirania alimentària, la biodiversitat, l'equilibri ecològic, la conservació del sòl, la prohibició de les armes químiques, les energies alternatives, la propietat estatal dels recursos naturals així com la prohibició de privatitzar els hidrocarburs.

En la constitució de l'Equador es fa especial referència als conceptes de "viure bé o bon viure" lligats directament amb l'estat de benestar personal i social a partir de la convivència pacífica, la solidaritat i el bé comú, al qual se subordina l'economia. Íntimament lligada a la idea de benestar, la Mare Terra apareix com a subjecte de drets basats en l'harmonia amb la natura i la seva restauració, de manera que es garanteixi el benestar de les generacions futures.

En compliment d'aquests objectius, l'Equador es va declarar lliure de cultius i llavors transgèniques i amb Bolívia i

Veneçuela van reservar-se el dret d'administrar, regular, controlar i gestionar els sectors estratègics com l'energia en totes les seves formes, les telecomunicacions, els recursos naturals no renovables, el transport i la refinació d'hidrocarburs, la biodiversitat i el patrimoni genètic, l'espectre radioelèctric, l'aigua, etc. Els recursos naturals no renovables com els jaciments d'hidrocarburs pertanyen al patrimoni inalienable i imprescriptible de l'estat.

La revisió del vincle entre nació i estat, la incorporació de la felicitat, el benestar/ben ser basats en l'economia de bé comú o la simbiosi dels ciutadans amb la Mare Terra són elements pendents d'incorporar a les constitucions postindustrials i que, sense cap dubte, haurien de ser desenvolupats en detall en la Constitució catalana, però, és això suficient? Possiblement, no.

En efecte, les relacions productives s'han modificat d'una forma essencial. La ciència i la tecnologia avancen de forma exponencial mentre que la política i el dret constitucional es mostren incapaços de donar-los abast. Els paradigmes econòmics han sofert canvis substancials, ja som en l'era transindustrial en què fem servir de manera quàntica masses ingents de dades, la intel·ligència artificial, la nanotecnologia, la robòtica que s'estén a totes les activitats, les telecomunicacions fan circular la informació en temps real i possibiliten tota mena d'activitat a distància, es desplega la domòtica, la impressió 3D, modificacions substancials en la producció, distribució i emmagatzematge d'energia, megaciutats, creixement de concentracions humanes i les seves interrelacions, la imminent incorporació de tota mena de vehicles sense conductor, els drons, connexió sistèmica a la xarxa a través de tota classe de dispositius mòbils a través dels quals es controla la intimitat de les persones, pagaments sense targeta... i molt més d'hora que tard desenvolupament del transhumanisme amb l'implant de tecnologies -cíborg- que multiplicaran totes les

capacitats humanes, l'enginyeria i les seves aplicacions biotecnològiques, els implants de xips en el sistema nerviós, en el cervell, etc., i tot això acompanyat d'un altre fenomen social d'immensa repercussió, la disrupció en la relació entre coneixement, producció, productivitat i treball. Què fer amb bona part de la força de treball del present que restarà innecessària o obsoleta?

El canvi de paradigma pot ser inquietant, però no ha de ser necessàriament negatiu si va emmarcat constitucionalment en el benestar de les persones i en la conjunció simbiòtica amb la Mare Terra. La constitució catalana hauria de ser de les primeres a donar un enfocament positiu al novíssim món transindustrial i evitar-ne els perills.

No obstant això, estem transitant per un camí de reiterades i cada vegada més freqüents situacions de crisi que ens aboquen al descontrol i el caos. L'evolució cap a un futur harmònic es veu amenaçada per forces interessades a sembrar, magnificar i lucrar-se amb el caos. Són poders que busquen instaurar una dictadura oligàrquica mundial, que converteixen les diferents crisis que ens assolen en una font de negocis depredadors i genocides. Del pillatge neoliberal a la instrumentalització del caos com a última ràtio de saqueig de la humanitat i la natura.

El caos deriva de diversos vectors de crisi que s'addicionen, potenciant-se entre uns amb els altres, i dificultant la seva solució. Així l'emergència climàtica amb unes seqüeles catastròfiques per tot el nostre ecosistema, nivell i acidificació de la mar, desertització, pertorbacions meteorològica de caràcter calamitós, successives crisis demogràfiques, sanitàries, etc. Les conseqüències d'aquestes crisis són, entre altres, la generació de tota mena de conflictes lligats a l'energia, a l'aigua, als aliments, a la pobresa, que deriven en violència i la guerra, estimulades per uns estats suïcides que es troben en situació fallida tècnica, i sustentats en un sistema polític pseudodemocràtic que no

respon a les necessitats i, menys encara, al control d'una ciutadania que mostra la seva alienitat en l'abstenció, mentre creix l'autoritarisme i el feixisme.

El caos s'ha transformat en la primera font d'ingressos dels oligopolis controlats per uns pocs fons d'inversió que disposen de gairebé cent bilions de dòlars amb els quals dominen el món (el pressupost dels EUA i la Xina junts, tot generant enormes dèficits, no arriben als nou bilions). El seu negoci és espremer la ciutadania apropiant-se de tot el que és públic. Desmantellament total de la sanitat i de l'educació públiques. Les "universitats" de Google o Amazon ja són més que un projecte. Per a ells no es tracta que la vida al Planeta s'harmonitzi modificant les conductes extractives i contaminants, es tracta de seguir depredant la naturalesa i "adaptar-se" als caòtics canvis que es produeixen com a conseqüència. La Covid-19 és una mostra del "nou" negoci basat en el caos.

Ningú com la Comissió Global per a l'Adaptació dirigida per Ban Ki-Moon, Bill Gates, i Cristal·lina Georgieva, directora executiva del Banc Mundial, expressen millor aquesta forma de fer. Són els profetes d'una despesa pública gegantina en benefici de l'oligarquia mitjançant negocis com el desenvolupament de reactors nuclears ràpids de fusió, biocombustibles a costa dels cultius alimentaris, hidrogen verd obtingut mitjançant electròlisi o mitjançant processos de gasificació de carbó o lignit amb un gran cost energètic, geoenginyeria solar mitjançant núvols de partícules de diòxid de sulfur a l'estratosfera per combatre l'escalfament global, biologia sintètica que afegeix fragments artificials d'ADN, creació i ús de nous microbis, pesticides i organismes transgènics. Tot això, al costat de la proliferació de les ones electromagnètiques polsades que ofereixen, en el 5G, possibilitats per al control de les persones i les coses, l'exponent més actual. I en tots els casos, en nom de la modernitat i el progrés, sense importar les seves possibles

conseqüències sobre l'ecosistema. No els importa violar sistemàticament el Principi de Precaució, ja que els resultats negatius, caòtics, que puguin produir aniran, en bucle, a càrrec d'un major dèficit en els pressupostos dels estats, és a dir, dels ciutadans. I així fins que es produeixi el col·lapse de la nostra civilització.

Igual que la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà de 1789 va ser el nord constituent de segles posteriors, la Constitució catalana podria ser l'anunci d'un avenç en el progrés de la humanitat, que arrela en la cultura de la igualtat, la sostenibilitat, la cooperació, el bé comú basat en la definició col·lectiva de les necessitats bàsiques dels ciutadans, en l'economia circular, en el control públic dels sectors estratègics, el repartiment de la feina i la renda universal, en la participació decisòria i el control pels ciutadans de l'acció política amb l'objectiu d'assolir un estat de felicitat, de benestar, o bé ser individual i col·lectiu.

Parafrasejant l'inoblidable Peret, Catalunya té poder. El seu poder és la mobilització de les classes populars, té capacitat i davant els reptes que es planteja no li poden faltar ni l'ambició ni la decisió. La Constitució catalana ha de ser una crida a construir un nou internacionalisme que salvi la vida al Planeta.

Entre tots vencerem les forces del caos.